

Нов български университет
Магистърски факултет
Департамент „Политически науки“

СТАНОВИЩЕ

по дисертационен труд на тема:

Неоосманизмът в Турция. Обособяване и ценностен корпус

от Мартин Табаков, редовен докторант със стипендия на НБУ,
с научен ръководител доц., д-р Антоний Гълъбов

за придобиване на научната и образователна степен „доктор“ по професионално
направление: 3.3. Политически науки; научна специалност: 05.11.02. Политология

от доц., д-р Антоний Гълъбов, Департамент „Политически науки“
Нов български университет

Предложеният дисертационен труд е представен на 354 страници и е структуриран в пет глави, (като първата от тях е уводна); включва заключение, 17 таблици, приложения и библиография, която съдържа 24 източника на български език, 32 на турски език, 396 цитирани източника на английски език, както и 27 използвани on-line материали и 19 Интернет-сайта. Дисертационният труд далеч надхвърля изискванията за обем и отговаря на всички академични изисквания за подготовката и представянето на докторска теза по политически науки.

В уводната част на дисертационния труд, докторантът определя ограниченията и трудностите при интерпретирането на феномена, определен като неоосманизма, като още в началото отбелязва липсата на завършеност и пълнота в неговото теоретично осмисляне. Той посочва, че предмет на неговото изследване е по-скоро „ценностния порядък и политиката на АКП“, която често под въздействието на „журналистическата коментарност“ бива определяна единствено по отношение на външната политика, като „неоосманизъм“. Позицията на автора е, че това понятие не се изчерпва само с неговите политически измерения, а „... кореспондира с културно религиозни и икономически констелации, които намират своята политическа формулировка в лицето на АКП“ (стр. 15)

Авторът формулира като цел на своето изследване изискването да бъде представен идеологическият корпус на неоосманизма като вътрешно-политическо за Република Турция явление. В тази перспектива, „... външно-политическите ѝ измерения са едва вторичен ефект от съществуващия вътрешно-политически конгломерат от ценности и функционалната им организация“. (стр. 21)

Уводната част на дисертационния труд представя цялостната изследователска програма на изследването, както и избраната изследователска перспектива. Тя може да бъде синтезирана до анализ на различните процеси и тенденции, елементи и ценностни значения, които се синтезират по определен начин в разбирането за неоосманизма като: „... своеобразен синтез от специфична интерпретация на ислям, социална транскрипция на неолиберализъм, мажоритарно-процедурно практикуване на демокрация и консервативен глобализъм“ (стр. 25)

Следвайки тази изследователска програма, във втората глава на дисертационния труд, авторът изследва базисни аспекти на отношението ислям-политика, включително в исторически и социален аспект. Третата глава на дисертационния труд е посветена на анализ на компоненти на неоосманизма, разглеждани като ценности и политики, „... в чиято форма по най-чист начин се еманира същността за идеологическия му корпус религиозно наличие“. (стр. 119) Тази част от изложението интерпретира самия процес на синтез на политическото и религиозното в основата на неоосманизма.

Четвъртата глава на дисертационния труд проблематизира отношенията между неолиберализма и неоосманизма. По своето същество тя е компетентен политологичен анализ на сложните връзки и зависимости, изградени структурата на ценностния корпус на неоосманизма, който е предмет на дисертационното изследване. Петата глава на дисертационния труд добавя към изследваните до тук предмети и специфичната форма, в която неоосманизма и партията АКП интерпретира и практикува онова, което авторът определя като „мажоритарно-процедурна демокрация“.

В заключителната част на изложението, авторът потвърждава формулираните в началото отправни елементи на изследването си, достигайки до съществения извод за характера на конгломерат, а не на цялостна и хомогенна идеологическа същност на неоосманизма. В него продължава да се разпознават достатъчно отчетливо различни елементи и части, които макар и функциониращи една чрез друга, запазват общия си облик само доколкото биват приписани на един и същи политически субект.

Резултатите от дисертационното изследване имат приносен характер в поне две основни направления. От една страна, става въпрос за цялостно и задълбочено изследване на различните съставни елементи, образуващи амалгамата на представата за неоосманизма като цялостна идеология. Приносът на автора тук се определя от специфичния подход към изследвания феномен, реализиран чрез полагането на изследвания предмет в контекста на много по-цялостни и дълготрайни процеси. В този смисъл, за разлика от съществена част от съществуващите интерпретации, тук сме свидетели на стриктно следване на логиката на развитие и ценностния корпус, който политически бива представяван и интерпретиран чрез управлението на АКП.

Втората насока, в която представеният дисертационен труд постига съществен напредък е свързан със значението на този труд по отношение на българската изследователска практика. Авторът е постигнал високо равнище на компетентност по отношение на различни изследователски полета, синтезирайки този опит в една цялостна и стройна линия на изследване. В този смисъл, ерудицията и последователната методологическа добросъвестност, отрежда на този труд важно място в българската изследователска практика. Той представлява основа, която ще продължи да бъде използвана и развивана чрез следващи изследователски усилия, но в никакъв случай няма да може да бъде пренебрегната от който и да е изследовател, който търси отговори на своите въпроси в кореспондиращи на настоящото изследване полета на научен интерес.

Въпросът, който би могъл да синтезира безспорния научен принос на дисертационния труд и който бих искал да поставя пред автора е: подлежи ли на трансфер, на предаване и пренасяне неоосманизма, интерпретиран в настоящето изследване? Типично турски феномен ли е неоосманизма или той би могъл да бъде адаптиран и приложен в друг социален, исторически и политически контекст?

Ако той подлежи на „износ“, това означава, че той би могъл да бъде възприет като относително завършен и самостоятелен, ограничил до минимум спецификата на конкретния исторически и социален контекст на Република Турция. Ако не би могъл да бъде предмет на „идеологически трансфер“, то тогава това би означавало, че неговите външнополитически измерения остават трайно фиксирани към конкретната турска вътрешно-политическа реалност.

Като имам предвид оригиналността и актуалността на представеното дисертационно изследване; задълбоченият подход и безспорна интелектуална ерудиция на автора; приносът на изследването относно структурирането на знанието за сложни и динамични процеси в отношенията между политика, икономика и религия, както и активната лична позиция на автора в процес на разгръщане на неговия труд, предлагам на уважаемата комисия да присъди на Мартин Табаков образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление: 3.3. Политически науки; научна специалност: 05.11.02. Политология.

доц., д-р Антоний Гълъбов